

Prima instanță: Judecătoria Strășeni, sediul Călărași (jud: A. Ucrainațeva)
Instanța de apel: Curtea de Apel Bălți (jud: L. Pruteanu, I. Țurcan, Iu. Cotruță)

ÎNCHEIERE

07 decembrie 2022

mun. Chișinău

Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ
al Curții Supreme de Justiție

în componența:

Președintele completului, judecătorul
judecătorii

Dumitru Mardari
Victor Burduh
Mariana Pitic

examinând chestiunea privind admisibilitatea recursului declarat de către Cristina Popa, reprezentată de avocatul Lucia Solonari,

în cauza civilă, la cererea de chemare în judecată depusă de către Cristina Popa împotriva lui Anatolii Cernea, intervenienți accesorii Direcția pentru protecția drepturilor copilului, municipiul Chișinău, Buiucani și Direcția Asistență Socială și Protecție a Familiei Călărași cu privire la decăderea din drepturile părintești în privința copilului minor,

împotriva deciziei din 21 iunie 2022 a Curții de Apel Chișinău, prin care a fost admis apelul declarat de către Anatolii Cernea, reprezentat de avocatul Anastasia Melega, a fost casată hotărârea din 11 ianuarie 2022 a Judecătoriei Strășeni, sediul Călărași și a fost emisă o nouă hotărâre de respingere a acțiunii,

c o n s t a t ă :

La 05 mai 2021, Cristina Popa a depus cerere de chemare în judecată împotriva lui Anatolii Cernea, intervenient accesoriu Direcția pentru protecția drepturilor copilului, mun. Chișinău, sect. Buiucani și Direcția Asistență Socială și Protecție a Familiei Călărași solicitând decăderea din drepturile părintești.

În motivarea cererii de chemare în judecată reclamanta a indicat că, între reclamanta Cristina Popa și Anatolii Cernea nu a fost încheiată căsătoria. Din relația de concubinaj s-a născut copilul minor xxxxx. În certificatul de naștere a copilului minor în rubrica tata este indicat numele pârâtului – Anatolii Cernea.

A menționat reclamanta că, după aproximativ 8(opt) luni de la nașterea copilului minor, din cauza comportamentului agresiv a concubinului (pârâtului Cernea Anatolii), reclamanta a părăsit domiciliul comun, mutându-se cu traiul la părinții săi. Din acel moment de întreținerea și educația copilului minor s-a ocupat doar reclamanta.

A declarat că, din ziua părăsirii domiciliului pârâtului, ultimul nu a mai întreținut relații cu copilul. Reclamanta s-a adresat ce cerere de chemare în judecată către pârât privind încasarea pensiei alimentare.

Astfel, prin hotărârea din 28 aprilie 2016 a Judecătoriei Chișinău, s-a încasat din contul pârâtului în beneficiul reclamantei pensia alimentară pentru întreținerea

copilului minor xxxxx, în suma fixă, lunar a câte 900 lei, din data înaintării cererii de chemare în judecată și până la atingerea vârstei majoratului de către copil. Pârâtul a acumulat datoria la achitarea pensiei alimentare pe o perioadă de 5 (cinci) ani.

A a firmat reclamanta că, pârâtul nu doar nu î-și îndeplinește obligațiile de educație și întreținere a copilului minor, dar și face abuz de ele, astfel, în vara anului 2016 dorind să plece cu copilul la mare, pârâtul a fost de acord să legalizeze acordul contra plată a sumei de 500 euro, motiv pentru care Cristina Popa a înaintata cerere de chemare în judecătoria Strășeni cu privire la permiterea ieșirii copilului din țară, iar prin hotărârea din 18 iulie 2016 a Judecătoriei Călărași a fost admisă parțial cererea de chemare în judecată și a fost permis copilului minor xxxxx de a pleca peste hotarele RM, fără acordul tatălui Anatolii Cernea.

Din motive indicate supra reclamanta a depus prezenta cerere de chemare în judecată împotriva lui Anatolii Cernea intervenienți accesorii Direcția de Asistență Socială și Protecția Familiei Călărași și Direcția de Asistență Socială și Protecția Familiei mun. Chișinău, sect. Buiucani privind decădere din drepturile părintești.

Prin hotărârea din 11 ianuarie 2022 a Judecătoriei Strășeni, sediul Călărași s-a admis acțiunea depusă de Cristina Popa. S-a decăzut din drepturile părintești Anatolii Cernea față de copilul minor xxxxx. S-a încasat de la Anatolii Cernea în beneficiul Cristinei Popa suma de 100 lei, cu titlu de taxa de stat la depunerea cererii de chemare în judecată, suma de 305,20 lei, cu titlu de cheltuieli legate de examinarea cauzei și 6 000 lei, cu titlu de cheltuieli de asistență juridică, iar în total suma de 6 405,20 lei.

Prima instanță a constatat că Anatolii Cernea ignoră atât obligațiile părintești morale față de fiul său xxxxx cât și cele instituite prin normele legale. Totodată, instanța a reținut că în speță sunt întrunite condițiile ce ar îndreptăți decăderea lui Anatolii Cernea din drepturile părintești față de fiul său, deoarece acesta s-a eschivat în totalitate de la plata pensiei alimentare sau contribuția în alt mod la creșterea și dezvoltarea fiului xxxxx sau îndeplinește obligațiile doar în cazul în care reclamanta înaintează cererea de chemare în judecată privind decăderea din drepturile părintești.

La 26 ianuarie 2022, Anatolii Cernea, reprezentat de avocatul Anastasia Melega a declarat apel nemotivat, iar la 26 aprilie 2022 a depus cerere de apel motivată împotriva hotărârii primei instanțe, solicitând admiterea cererii de apel, casarea hotărârii din 11 ianuarie 2022 a Judecătoriei Strășeni, sediul Călărași și emiterea unei noi hotărâri, de respingere integrală a acțiunii.

Prin decizia din 21 iunie 2022 a Curții de Apel Chișinău, a fost admis apelul declarat de Anatolii Cernea, reprezentat de avocatul Anastasia Melega, a fost casată hotărârea din 11 ianuarie 2022 a Judecătoriei Strășeni, sediul Călărași și a fost emisă o nouă hotărâre de respingere a acțiunii.

Pentru a decide astfel, instanța de apel a considerat neîntemeiată soluția instanței de fond privind decăderea din drepturile părintești a lui Anatolii Cernea față de copilul xxxxx, deoarece în conformitate cu art. 67 lit. a) Cod de procedură civilă, o condiție esențială a normei vizate, prezintă eschivarea intenționată, fără justificare obiectivă de la exercitarea drepturilor părintești de a întreține copiii, adică partea care trebuie să întrețină copilul său, ar trebui să poată realiza această obligație, dar din motive obiective să fie în imposibilitate de a o face.

Instanța de apel a remarcat că, sub acest aspect, reclamanta a prezentat încheierea executorului judecătoresc Eugeniu Dudnicenco din 19 aprilie 2021, din care rezultă că, în perioada 18 iunie 2016-18 aprilie 2021, restanța lui Anatolii Cernea, la

achitarea pensiei alimentare pentru întreținerea copilului minor xxxxx, constituie suma de 47 700 lei.

Instanța de apel a menționat că pentru decăderea din drepturile părintești pe motivul eschivării de la exercitarea obligațiilor părintești este necesară existența unor probe pertinente care ar demonstra cu certitudine că părintele se eschivează cu rea-credință, inclusiv cu viclenie, de la plata pensiei de întreținere. Or, decăderea din drepturile părintești este cea mai gravă sancțiune din dreptul familiei ce se poate aplica unui părinte pentru greșeli de o gravitate deosebită în exercitarea drepturilor sau îndeplinirea îndatoririlor părintești cu privire la persoana copilului minor. Simplul fapt invocat de către reclamanta-intimată precum că pârâțul-apelant nu vizitează copilul, nu se interesează de soarta lui, nu contribuie financiar la întreținerea copilului nu este temei de decădere, este necesară existența unor probe pertinente care ar demonstra cu certitudine că părintele se eschivează cu rea-credință, inclusiv cu viclenie, de la plata pensiei de întreținere și îndeplinirea obligațiilor părintești. Cu atât mai mult că conform încheierii privind calcularea restanței la plata pensiei alimentare din 20 iunie 2022 eliberată de executorul judecătoresc Nicolae Nicolaescu restanța la plata pensiei constituie 34300 lei, deoarece a fost achitată restanța anterioară în sumă de 26000 lei.

La data de 22 august 2022, Cristina Popa, reprezentată de avocatul Lucia Solonari a declarat recurs împotriva deciziei instanței de apel, solicitând admiterea recursului, casarea deciziei din 21 iunie 2022 a Curții de Apel Chișinău și menținerea hotărârii din 11 ianuarie 2022 a Judecătoriei Strășeni, sediul Călărași.

În motivarea recursului a indicat că, nu este de acord cu decizia instanței de apel, deoarece instanța de apel nu a luat în considerare toate circumstanțele importante, a aplicat eronat analogia legii fără a fi analizate toate probele la caz.

A afirmat reclamanta că, instanța de apel a constatat încălcarea de către prima instanță a prevederilor art. 389 alin. (1) lit. a) și b) Cod de procedură civilă, însă instanța de apel nu a indicat care anume circumstanțe importante pentru soluționarea cauzei nu au fost constatate și elucidate.

A menționat că probele anexate la materialele cauzei demonstrează contrariul celor constatate de instanța de apel, or, Anatolii Cernea nu asigură copilului dreptul al întreținere, educație, dreptul moral de a-l cunoaște ca tată și a menține o legătură cu acesta, însă instanța de apel a dat credibilitate declarațiilor acestuia precum că i s-a interzis a se vedea cu copilul însă nu a prezentat probe în acest sens.

A declarat că intimatul nu a participat vreodată la educația copilului, manifestând dezinteres total față de copil pe care nu l-a văzut timp de 7 ani și nici nu a întreprins nici o măsură de al vedea având posibilitate reală de a-și valorifica dreptul respectiv.

În conformitate cu art. 434 alin. (1) din Codul de procedură civilă, recursul se declară în termen de 2 luni de la data comunicării hotărârii sau deciziei integrale, dacă legea nu prevede altfel.

Curtea de Apel Chișinău a pronunțat decizia contestată la data de 21 iunie 2022

La 01 august 2022, decizia motivată a instanței de apel a fost expediată la adresa poștală a recurente, inclusiv la poșta electronică a avocatului acesteia Lucia Solonari, lucia.solonari@gmail.com (f.d. 156).

Astfel, recursul, declarat la data de 22 august 2022, este în termen.

La 22 septembrie 2022, copia recursului a fost expediată în adresa intimaților cu înștiințarea despre depunerea referinței (f.d. 178).

Prin referința depusă la 30 septembrie 2022, Direcția pentru protecția drepturilor copilului sector Buiucani invocând prevederile art. 58 alin. (1), art. 74 alin. (1) Codul

familiei a solicitat ca la adoptarea hotărârii să se țină cont în exclusivitate de drepturile copilului.

Examinând temeiurile recursului în raport cu materialele cauzei civile, Completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție consideră că, recursul este inadmisibil din următoarele motive.

În conformitate cu art. 432 din Codul de procedură civilă, părțile și alți participanți la proces sunt în drept să declare recurs în cazul în care se invocă încălcarea esențială sau aplicarea eronată a normelor de drept material sau a normelor de drept procedural.

Se consideră că normele de drept material au fost încălcate sau aplicate eronat în cazul în care instanța judecătorească:

- a) nu a aplicat legea care trebuia să fie aplicată;
- b) a aplicat o lege care nu trebuia să fie aplicată;
- b¹) a aplicat o lege care a fost declarată neconstituțională;
- c) a interpretat în mod eronat legea;
- d) a aplicat în mod eronat analogia legii sau analogia dreptului.

Se consideră că normele de drept procedural au fost încălcate sau aplicate eronat în cazul în care:

a) cauza a fost judecată de un judecător care nu avea dreptul să participe la judecarea ei;

b) cauza a fost judecată în absența unui participant la proces căruia nu i s-a comunicat locul, data și ora ședinței de judecată;

c) în judecarea cauzei au fost încălcate regulile privind limba de desfășurare a procesului;

d) instanța a soluționat problema drepturilor unor persoane care nu au fost implicate în proces;

e) în dosar lipsește procesul-verbal al ședinței de judecată;

f) hotărârea a fost pronunțată cu încălcarea competenței jurisdicționale.

Săvârșirea altor încălcări decât cele indicate la alin. (3) constituie temei de declarare a recursului doar în cazul și în măsura în care acestea au dus sau ar fi putut duce la soluționarea greșită a cauzei sau în cazul în care instanța de recurs consideră că aprecierea probelor de către instanța judecătorească a fost arbitrară, sau în cazul în care erorile comise au dus la încălcarea drepturilor și libertăților fundamentale ale omului.

Temeiurile prevăzute la alin. (3) se iau în considerare de către instanță din oficiu.

În conformitate cu art. 433 lit. a) din Codul de procedură civilă, cererea de recurs se consideră inadmisibilă în cazul în care recursul nu se încadrează în temeiurile prevăzute la art. 432 alin.(2), (3) și (4).

Completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție consideră că recursul declarat de Cristina Popa, reprezentată de avocatul Lucia Solonari, nu se încadrează în temeiurile prevăzute la art. 432 alin. (2), (3) și (4) din Codul de procedură civilă.

Prin urmare, argumentele invocate în cererea de recurs nu denotă încălcarea esențială sau aplicarea eronată a normelor de drept material sau a normelor de drept procedural de către instanța de apel, respectiv, nu constituie temei de casare a deciziei recurate.

Completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție reține că recursul exercitat asupra deciziilor instanțelor de apel are caracter nedevolutiv și controlul judiciar se circumscrie doar asupra problemelor de

drept material și procedural, verificându-se în exclusivitate doar legalitatea deciziei, dar nu și temeinicia ei în fapt.

În acest context, Completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție menționează și faptul că, procedura admisibilității constă în verificarea faptului dacă motivele invocate în recurs se încadrează în cele prevăzute în art. 432 alin. (2), (3) și (4) din Codul de procedură civilă.

Totodată, Completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție relevă că, conform jurisprudenței CEDO, recursurile trebuie să fie efective, adică să fie capabile să ofere îndreptarea situației prezentate în cerere, la fel recursul trebuie să posedă puterea de a îndrepta în mod direct starea de lucruri (cauza Rebai și alții contra Franței, 25 februarie 1995), pe când în recursul declarat de Cristina Popa, reprezentată de avocatul Lucia Solonari, asemenea aspecte nu se regăsesc.

Astfel, din considerentele menționate, Completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție ajunge la concluzia de a considera recursul declarat de Cristina Popa, reprezentată de avocatul Lucia Solonari, ca inadmisibil.

În conformitate cu art. 431 alin. (2), 433 lit. a) și 440 alin. (1) din Codul de procedură civilă, Completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție

dispune:

Recursul declarat de Cristina Popa, reprezentată de avocatul Lucia Solonari, se consideră inadmisibil.

Încheierea este irevocabilă.

Președintele completului,
judecătorul

Dumitru Mardari

judecătorii

Victor Burduh

Mariana Pitic